

Sag T-368/00

General Motors Nederland BV og Opel Nederland BV mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Konkurrence — bilforhandling — artikel 81 EF — forordning (EØF) nr. 123/85 og (EF) nr. 1475/95 — markedsopdeling — generel strategi med henblik på begrænsning af eksporten — leveringsbegrænsning — restriktivt bonussystem — eksportforbud — bøde — overtrædelsens grovhed og varighed — proportionalitet — retningslinjer for beregningen af bøder«

Rettens dom (Anden Afdeling) af 21. oktober 2003 II - 4495

Sammendrag af dom

1. *Konkurrence — karteller — aftaler mellem virksomheder — begreb — ensidig adfærd — ikke omfattet — individuelle foranstaltninger, der finder anvendelse på forhandlere og er accepterede af disse — omfattet*
(Art. 81, stk. 1, EF)

2. *Konkurrence — karteller — aftaler mellem virksomheder — bevis for overtrædelsens varighed påhviler Kommissionen*
(Art. 81, stk. 1, EF)
3. *Konkurrence — karteller — konkurrencebegrænsning — forhandleraftaler om salg af motorkøretøjer — eksportsalget udelukket fra forhandlernes bonussystem*
(Art. 81, stk. 1, EF)
4. *Konkurrence — karteller — konkurrencebegrænsning — kriterier for vurderingen heraf — konkurrencebegrænsende formål — tilstrækkeligt*
(Art. 81, stk. 1, EF)
5. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — kriterier — overtrædelsernes grovhed — forhold, der indgår i bedømmelsen*
(Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2)
6. *Konkurrence — bøder — størrelse — Kommissionens skøn — domstolskontrol*
(Art. 229 EF; Rådets forordning nr. 17, art. 17)

1. En virksomheds ensidige adfærd er i mangel af aftaler mellem virksomheder ikke uden en anden virksomheds udtrykkelige eller stiltiende medvirken omfattet af artikel 81, stk. 1, EF.

forretningsforbindelser, der er reguleret ved en på forhånd truffet generel aftale.

(jf. præmis 58, 60, 98 og 147)

Hvad angår bilforhandling må der foretages en sontring mellem en generel strategi fra fabrikanternes side om begrænsning af eksporten og de individuelle foranstaltninger, som træffes i forhold til forhandlerne som led i denne strategi. Disse foranstaltninger indgår i forhandleraftalen, når de er accepterede, og indgår i en helhed af faste

2. Det påhviler Kommissionen at indsamle et tilstrækkeligt præcist og samstemmende bevismateriale til, at den kan danne sig en fast overbevisning om, at den påståede overtrædelse har fundet sted.

(jf. præmis 88)

3. En foranstaltning, som gennemføres af en billeverandør som led i forhandleraftalen, og som udelukker eksportsalg fra bonussystemet, udgør en aftale, der har til formål at begrænse konkurrencen. Eftersom der ikke længere blev udbetalt bonus for eksportsalg, blev forhandlernes økonomiske handlefrihed til at foretage et sådant salg reduceret i forhold til disses handlefrihed med hensyn til nationalt salg. Forhandlerne er således tvunget til enten at anvende vilkår, som er mindre gunstige i forhold til udenlandske kunder end i forhold til indenlandske kunder, eller til at nøjes med en mindre avance ved salg til eksport. Ved afskaffelsen af bonus for eksportsalg bliver et sådant salg mindre fordelagtigt for de udenlandske købere og for forhandlerne. Foranstaltningen kan derfor i sig selv påvirke eksportsalget negativt, selv uden leveringsbegrænsninger.

(jf. præmis 100 og 102)

med aftalen er at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet

(jf. præmis 104)

5. Overtrædelsernes grovhed skal fastslås på grundlag af en lang række forhold, herunder bl.a. sagens særlige omstændigheder, dens sammenhæng og bødernes afskrækkende virkning, uden at der er opstillet en bindende eller udtømmende liste over de kriterier, som obligatorisk skal tages i betragtning.

En overtrædelse, som har til formål at opdele det indre marked, er ifølge sin art særdeles alvorlig. Den modvirker de mest grundlæggende formål med Fællesskabet og i særdeleshed gennemførelsen af det indre marked.

(jf. præmis 189 og 191)

4. Det er ikke nødvendigt med henblik på anvendelsen af artikel 81, stk. 1, EF at tage hensyn til en aftales konkrete virkning, når det fremgår, at formålet

6. Kommissionen har i forbindelse med forordning nr. 17 et skøn ved udmålingen af bøderne, således at virksom-

hederne tilskyndes til at overholde konkurrencereglerne. Retten kan dog efterprøve, om størrelsen af den pålagte bøde står i rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og varighed, og foretage en afvejning af overtrædelsens

grovhed og de af sagsøgeren påberåbte omstændigheder.

(jf. præmis 189)